

2. kongres hrvatskih arhivista *Arhivi i društvo – izazovi suvremenog doba*, Dubrovnik, 25.–28. listopada 2005.

U Dubrovniku je od 25. do 28. listopada 2005. godine održan II. kongres hrvatskih arhivista *Arhivi i društvo – izazovi suvremenog doba*. Uz Hrvatsko arhivističko društvo domaćin i suorganizator Kongresa bio je Državni arhiv u Dubrovniku.

Prve kongresne večeri sudionici su se okupili u dubrovačkom Kazalištu »Marin Držić«, a Kongres su otvorili predsjednica Hrvatskoga arhivističkog društva Ivana Prgin i ravnatelj Hrvatskoga državnog arhiva Stjepan Čosić. Sudionike kongresa, među kojima su bili i predstavnici inozemnih arhiva, pozdravili su i pročelnik za arhivsku djelatnost pri Ministarstvu kulture Branko Kaleb te ravnatelj Državnoga arhiva u Dubrovniku Ivo Orešković. Po završetku protokolarnoga dijela, uveličana glazbenim točkama iz predstave Luke Paljetka, domaćin je pripremio domjenak, a mogle su se razgledavati dvije izložbe postavljene u sjedištu dubrovačkoga arhiva, palači Sponza.

Kongresna izlaganja ugostila je dubrovačka kula Revelin, a prvu plenarnu sjednicu *Arhivska služba u Hrvatskoj – strategije i mogućnosti* otvorio je Stjepan Čosić izlaganjem *Rad arhiva u uvjetima suprotstavljenih utjecaja: država – društvo – korisnici*. Uz tvrdnju kako arhivi trebaju razvijati modernu ulogu posrednika između širokoga kruga korisnika, uprave i znanosti, istaknuo je specifične društvene, ekonomske, informacijske i stručne probleme u radu arhiva. Potrebe suvremenoga društva pred arhive su postavile zadaću djelovanja na područjima koja sežu izvan tradicionalne uloge čuvara i skrbnika gradiva, stoga je arhivima pripala i odgovornost da na suvremene zahtjeve odgovore stručnošću na svim specifičnim područjima svoga rada. Također je naglasio ulogu arhiva u promicanju interesa i prava pojedinaca i skupina, zaključivši kako arhivi, ponajprije osiguranjem dostupnosti gradiva javnih ustanova i zaštitom osobnih i povjerljivih podataka, promiču i unaprjeđuju istinske demokratske vrijednosti.

Marina Štambuk-Škalić (HDA) u predavanju *Mogućnosti centralizacije arhivske službe u Republici Hrvatskoj* iznijela je promjene koje su se dogodile u arhivističkoj službi nakon Prvoga kongresa hrvatskih arhivista (2001.) te razmotrila učinke Zakona o arhivskom gradivu i arhivima na rad arhiva, status arhivskoga gradiva i njegovu zaštitu. Uz problem privatnoga arhivskoga gradiva, koje, za razliku od javnoga, nije pokriveno dovoljnim sustavom zaštite, nuždan preduvjet za kvalitetniji rad arhiva jest kreiranje novih propisa za upravljanje spisima. Među stručnim problemima izdvojila je nedostatak dugoročnoga planiranja i problem standardizacije, dodavši kako će nastavak profesionalizacije struke pridonijeti njihovu kvalitetnijem rješavanju. U skladu s reorganizacijom uprave i mogućnostima koje predviđa Zakon istaknula je potrebu za prilagodbom postojeće mreže arhiva, pri čemu bi državni arhivi primarno zadržali funkciju nadzora, dok bi dio poslova zaštite, obrade i uporabe javnoga arhivskoga gradiva obavljali lokalni, specijalizirani i privatni arhivi.

U izlaganju *Jesmo li spremni odgovoriti na prioritete Međunarodnoga arhivskoga vijeća?* Silvija Babić (HDA) analizirala je koliko je trenutno vanjska služba u Hrvatskoj spremna odgovoriti na proklamirane strategije i prioritete Međunarodnoga arhivskog vijeća. U uvodu je istaknula kako kritički ton predavanja primarno proizlazi iz jaza između rada hrvatskih arhiva i težnji prema dobroj praksi, koja je rezultat ponajprije stručnoga usavršavanja na područjima važnim za arhivsku struku. Kao tri preduvjeta stručne kompetencije izdvojila je obrazovanje, stalno usavršavanje i profesionalan razvoj, umrežavanje i razmjenu znanja između arhivista i spisovoditelja te njihovu zajedničku suradnju sa srodnim profesijama. Na području nadzora nad arhivskim gradivom izvan arhiva

izdvojila je neke objektivne razloge zbog kojih se odstupa od dobre prakse (pomanjkanje stručne podrške i institucionalne suradnje na svim razinama, nedovoljan razvoj spisovodstvene discipline te probleme koji proizlaze iz postojećega nekonzistentnog, nedorečenog i zastarjelog spisovodstvenog sustava), istaknuvši pritom i ozbiljnost posljedica koje proizlaze iz površnoga i negativnoga stava prema stalnom profesionalnom usavršavanju.

Peter Pavel Klasinc (Pokrajinski arhiv Maribor) u svom se predavanju usredotočio na viziju razvoja suvremene arhivistike. Podsjetivši kako je povijest učiteljica života, a vezano uz iskustvo dosadašnjega čuvanja gradiva na nekonvencionalnim medijima, naglasio je problem ustanovljavanja minimalnoga kontekstualnog i tehnološkog okruženja u obradi elektroničkih zapisa. Također je istaknuo važnost vrjednovanja, napomenuvši kako će u budućnosti važnu ulogu pri čuvanju prikupljenih informacija imati njihovo oblikovanje i združivanje te kreiranje novih, što će nužno prouzročiti promjenu odnosa prema arhivima. Opetovani su već poznati zahtjevi da se arhivi u što većoj mjeri prilagode pogodnostima koje pri razmjeni informacija nudi globalno elektroničko okružje. Autorova vizija razvoja arhivističke struke pretpostavlja i dokidanje »arhivističke aporije« vezane uz mrtvu utрку koju, kada je riječ o državnim ulaganjima, arhivi vode s knjižnicama i muzejima, što dijelom ovisi o sustavnom razvoju zakonodavstva, koje bi trebalo predmnijevati stručne potrebe i biti otvoreno za stručne promjene, te o daljnjoj promjeni profila klasičnoga arhivista u multidisciplinarnoga informacijskog stručnjaka kompetentnoga u vrjednovanju, obradi i čuvanju sve veće količine gradiva nastala u elektroničkom obliku.

U predavanju *Arhivi – jučer, danas, sutra* Deana Kovačec (HDA) pružila je pregled promjena koje su tijekom svoje povijesti doživjeli arhivi. Nakon izlaganja povijesti čuvanja spisa u službene i dokazne svrhe, koje seže u same korijene zapadne civilizacije, antičku Grčku, autorica je uspoređujući razvoj zapadnoeuropskih i američkih arhivističkih službi prikazala razvoj moderne arhivistike, istaknuvši pritom kako promjene koje su nastupile potkraj 20. stoljeća pred nacionalne prakse i cjelokupnu arhivistiku postavljaju zahtjev za prilagodbom. S obzirom na sveprisutnost digitalnih dokumenata, koji zahtijevaju specifične načine obrade i pohrane, te na sve izraženije zahtjeve za brzim i kvalitetnim dohvatom informacija, istaknula je kako će povjesničare, koji su zamijenili pravnike, uskoro zamijeniti informatičari, zaključivši kako novi stručni zahtjevi predstavljaju velik izazov za arhivistiku.

Predavanje *Položaj i uloga arhiva i pismohrana u suvremenom društvu* Živane Heđbeli i Damira Borasa nadovezalo se na problem prilagodbe arhiva novim uvjetima. Nakon kraćega povijesnog uvoda, autorica je zaključila kako u hrvatskoj arhivistici trenutno supostoje dvije paradigme: stara, povijesno-tehnicistička i nova, znanstveno-informacijska. Autori su istaknuli i problem isključivanja stručnoga arhivističkog suda iz strateških odluka vezanih uz nastanak i skrb o novim nekonvencionalnim vrstama zapisa, smjestivši ovu pojavu u širi kontekst društvene percepcije arhivističke struke. Napomenuvši kako društveni položaj arhivista primarno ovisi o njihovu stručnom kredibilitetu, dodali su da se arhivisti trebaju prilagoditi općoj tendenciji nagrađivanja proaktivnoga ponašanja te spremno i stručno odgovarati na nove izazove. U zaključku su istaknuli kako prijelaz arhiva iz stare u novu ulogu u postojećim uvjetima neće proći posve bezbolno, poslovično dodavši da sve ono što ne ubije, ojača.

Predavanje *Zanimanje arhivist – obrazovanje, praksa, perspektive, na primjeru Državnog arhiva u Dubrovniku* Zorana Perovića (DADU) formalno je odstupilo od diskursa karakterističnoga za izlaganja na stručnim skupovima. Suprotno arhivističkom načelu »od općega k pojedinačnome«, o općim je mjestima u obrazovanju i radu arhivista progovorio na temelju vlastitih iskustava, autobiografskim diskursom. Nakon prikaza arhiva »izvana«, gledana očima neupućena posjetitelja, pružio je slikovit opis stanja duha tijekom održavanja stručnoga ispita, da bi potom oslikao i arhiv »iznutra«, gledan očima arhivista koji se

svakodnevno nadmudruje sa svim problemima rada u područnom arhivu, kao što su manjak djelatnika, neprimjereni radni uvjeti, naslijeđeni zaostaci u sređivanju, paleta problema koji su posljedica nepostojanja evidencija te nedostatna financijska satisfakcija.

Druga plenarna sjednica pod naslovom *Teorija i praksa obrade i zaštite arhivskog gradiva* započela je predavanjem Björna Lindtha *Archival Standardization – today and tomorrow*. Gost iz Švedske ukratko je predstavio International Standardization Organization (ISO) te njezina tehnička povjerenstva koja su od interesa za arhivističku struku. Na planu ukupne standardizacije arhivistike govorio je o području primjene i korisnosti ISO standarda za upravljanje spisima, za arhivske zgrade, trajni (arhivski) papir, arhivske kutije i arhivističku terminologiju te o primjeni i korisnosti arhivističkih standarda ISAD(G) i ISAAR(CPF). U problemskom dijelu predavanja koncentrirao se na niz otvorenih pitanja vezanih uz smjer i predmete daljnje standardizacije arhivistike, kao što su standardizacija arhivskoga zakonodavstva i arhivskih evidencija te normiranje procesa uporabe arhivskoga gradiva, usluga arhiva i vrjednovanja gradiva. U zaključku je istaknuo kako globalna arhivistička zajednica u budućnosti treba utvrditi i mehanizme za procjenu samih okvira unutar kojih se trenutno odvijaju procesi standardizacije: nacionalne i regionalne prakse te Međunarodno arhivsko vijeće.

S predavanjem *International archival descriptive standards: origins, developments and perspectives for the next future* Stefano Vitali (Archivio di Stato Firenca) nadovezao se na temu standardizacije. Proces razvoja arhivskih standarda započeo je potkraj 1980-ih, usporedo sa širim pokušajima da se u rad arhiva uvede informacijska tehnologija. Vitali je istaknuo da bi informacijska tehnologija olakšala međunarodnu razmjenu podataka, ali i na središnje mjesto postavila potrebu za standardizacijom arhivskoga opisa. Na inicijativu Međunarodnoga arhivskog vijeća i UNESCO-a, 1989. godine formirano je Privremeno povjerenstvo za izradu standarda radi utvrđivanja smjernica i pravila za izradu arhivističkoga opisa. Prvi standard, Opća međunarodna norma za izradu arhivističkoga opisa, ISAD(G), objavljen je 1994., a godinu poslije na sastanku održanom u Parizu predstavljena je Međunarodna norma arhivističkoga normiranog zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji. ISAAR(CPF) je objavljen 1996. Privremeno je povjerenstvo na Međunarodnom kongresu arhivista u Pekingu imenovano u Stalni odbor za izradu arhivističkih standarda. Predstavljanjem drugih izdanja prvih međunarodnih arhivističkih standarda na potonjim međunarodnim kongresima započelo je drugo razdoblje međunarodne standardizacije arhivistike. Pri Međunarodnom arhivskom vijeću osnovana je posebna sekcija za standarde i njihovu provedbu, sa mnogo širim zadatkom utvrđivanja međunarodnih smjernica za normiranje vrjednovanja, zaštite gradiva i rada s korisnicima. Na kraju predavanja Vitali je naglasio kako je za proces razvoja međunarodnih standarda od presudne važnosti otvorena rasprava i konsenzus oko pitanja u kojima se nacionalne prakse razilaze.

U izlaganju *Kada popis postane inventarom ili o evidencijama o gradivu u hrvatskim arhivima* Melina Lučić (HDA) iznijela je svoja iskustva sa stručnih nadzora u hrvatskim arhivima, napomenuvši kako kritički ton predavanja proizlazi ponajprije iz činjenice da se iz godine u godinu na području evidencija pojavljuje sličan krug problema i nedosljednosti, kao što su neažurnost i nepostojanje temeljnih evidencija te manjak razumijevanja važnosti sustavnoga vođenja evidencija u arhivima. Istaknula je ozbiljne probleme koji nastaju zbog nesustavnoga i neorganiziranoga vođenja evidencija, kao što je neevidentiranje gradiva te posljedično nedostatak uvida u ukupnu količinu gradiva koje se čuva u arhivu. Navela je noviji slučaj nerazumijevanja svrhe i uloge evidencija: u nekim se ustanovama podatci redovito unose u Registar fondova, dok se istodobno zanemaruje ažuriranje općega inventara. Unatoč tomu što obveza evidentiranja gradiva primljenoga u arhiv postoji već 40 godina, neke od ustanova još uvijek ne vode knjigu akvizicije. U praksi se pri sređivanju ne poštuju pravila

za oblikovanje fondova, stoga je autorica postavila pitanje njezine svrhovitosti, te još uvijek nije do kraja usvojeno razlikovanje koncepta arhivske jedinice u odnosu na tehničku. Govoreći o obavijesnim pomagalicama, konstatala je da se iz organizacije podataka u inventarima još uvijek u nedovoljnoj mjeri očituje njihova primarna svrha – posredovanje informacija o gradivu na korisniku dostupan i razumljiv način. Velik dio obavijesnih pomagala u arhivima još se uvijek smatra inventarima, premda se sastoje samo od inventarnoga opisa, koji je u informacijskom smislu tek polovica obavijesnoga pomagala. Predstavljeno je nekoliko primjera dobrog i lošega oblikovanja inventarnih popisa. Noviji opisi napravljeni su u skladu s Međunarodnom normom za opis arhivskoga gradiva, ISAD (G), premda se elementi opisa koje normira ISAAR(CPF) primjenjuju u zamjetno manjoj mjeri.

U izlaganju *Obrada i opis arhivskoga gradiva obiteljskih i osobnih fondova* Branka Molnar (HDA) sažela je i predočila proces sređivanja osobnoga i obiteljskoga fonda. Pri sređivanju treba primarno razdvojiti gradivo koje se odnosi na obitelj u cjelini od onoga koje se odnosi na pojedine članove obitelji i koje potom treba sređivati u generacijskom slijedu kao zasebne arhivističke jedinice. Govoreći o opisnome dijelu obavijesnoga pomagala, Molnar je istaknula informacijski potencijal dobro strukturiranoga prikaza obiteljskoga stabla, a uz važnost kazala naglasila je i potrebu za izradom dodatnih pristupnih točaka za pojedine sadržajne cjeline (primjerice, pisma). Od velike je važnosti i opis obiteljskih veza, a pri izradi inventarnoga popisa poželjno je detaljnije popisati važnije gradivo. Na kraju izlaganja Molnar je istaknula da, u skladu s napretkom informacijskih tehnologija, obavijesna pomagala trebaju proći kroz strukturnu preobrazbu iz papirnate, linearne forme podržane kazalima u set informacija s jasno definiranim skupinama pretraživih podataka.

Melita Rončević (DAOS) u predavanju *Teorija i praksa obrade arhivskoga gradiva pravosuđa* govorila je o sređivanju fonda Kraljevski sudbeni stol u Osijeku. Gradivo ovoga fonda nastalo je od 1850. do 1945., a njegovo sređivanje (oko 800 d/m prostorno izmještenoga gradiva), koje je trajalo 14 godina, uključujući i ratne godine za kojih je radi zaštite dodatno premiještano, paradigmatički oslikava kako se, i u novijoj arhivističkoj praksi, povijest fonda neodvojivo ispreplela s poviješću ustanove, ali i nacionalnom poviješću. Nakon što je opisala stanje gradiva, koje je zbog neprikladnih uvjeta pohrane dijelom bilo oštećeno, iznijela je stručne kriterije koji su primjenjivani prilikom sređivanja te razloge zbog kojih se u ovom slučaju odustalo od načela oblikovanja fonda u skladu s klasifikacijom fondova pravosuđa prema razdobljima. Naglasila je važnost upoznavanja s ustrojem sudske registrature, sudskim poslovnikom te ostalim propisima. Uz sumarni inventar, izrađen prema obje međunarodne norme za opis gradiva, izrađeni su i analitički inventari za iznimno vrijedne dijelove fonda, kao što su birački popisi i izborne liste te upisi u trgovačke registre.

Branka Molnar iznijela je osnovne postavke izlaganja *Način opisa rukopisnih karata* odsutnoga Vilima Matića (DAOS). Autor se koncentrirao na problem opisa ove vrste arhivskoga gradiva. Nakon što je iznio karakteristična obilježja starih rukopisnih karata te pojasnio proces njihova nastanka, iznio je glavne elemente opisa rukopisnih karata (signatura, naziv, mjerilo, autor, datum, karakteristike, format, napomene). Istaknuvši kao nedostatak takvoga opisivanja manjak zornosti u prikazu sadržaja te zanemarivanje informacijskoga potencijala karte, naveo je primjere dodatnih elemenata opisa koji mogu upotpuniti komunikaciju s korisnikom: naselja i kako su prikazana, rudine, tablice i što iskazuju, infrastruktura i važni objekti, ucrtak lokaliteta, iluminacija te specifičnosti. Obavijesno pomagalo fonda ili zbirke koja sadržava rukopisne karte trebalo bi sadržavati kazala mjesta, autora (crtača) te prikazanih objekata. Također je istaknuo da je na razini arhiva potrebno izraditi opće kazalo koje će upućivati na karte sadržane u svim fondovima ustanove.

Drugi dan kongresa započeo je predavanjem *Uloga zaštitne ambalaže u zaštiti gradiva* Tanje Mušnjak (HDA). Nakon što je iznijela opće uvjete koje treba ispunjavati zaštitna ambalaža, kao što su osiguranje maksimalne zaštite od svjetla, prašine i nečistoća, omogućivanje strujanja zraka, kemijska neutralnost, vatrootpornost i vodootpornost, oblik usklađen s formatom gradiva i pogodan za rukovanje te čvrstoća, naglasila je kako specifični uvjeti koje treba zadovoljiti zaštitna ambalaža ovise i o karakterističnim svojstvima gradiva koje se u nju pohranjuje (pečati, karte, audiovizualno gradivo i dr.). Napomenula je da osmišljena politika zaštite u arhivima treba uzeti u obzir cijenu zaštitnoga opremanja gradiva te voditi računa o dostupnosti zaštitne ambalaže na tržištu. Tijekom izlaganja prezentirani su snimci zaštitne ambalaže za različite vrste gradiva restauriranoga u Središnjem laboratoriju za konzervaciju i restauraciju Hrvatskoga državnog arhiva.

Izlaganje *Primjena suvremenih reprografskih tehnika u hrvatskoj arhivskoj službi* bavilo se temom prelaska s analogne na digitalnu tehnologiju pri sigurnosnom i zaštitnom snimanju, a autor Zvonimir Baričević (HDA) iznio je i podatke o sigurnosnom i zaštitnom snimanju u hrvatskim arhivima. Istaknuvši ukratko bitne elemente u zbrinjavanju i osiguranju dostupnosti slike u analognom obliku, govorio je o obilježjima digitalnoga snimanja. Uz osnovni zahtjev snimanja za sigurnosne i zaštitne svrhe – provođenje kvalitetnoga i cjelovitoga snimanja bez obzira na različite vrste, formate i podloge arhivskoga gradiva – u čuvanju i zaštiti digitalnih zapisa treba voditi računa o konverziji i migraciji podataka te uzeti u obzir stalne tehničko-tehnološke promjene.

Treća plenarna sjednica *Informacijsko društvo, usluge i arhivi* započela je predavanjem *Projekt sređivanja digitalizacije zemljišnih knjiga* Ljiljane Antić (Ministarstvo pravosuđa). Govorila je o stanju, okolnostima i budućim aktivnostima vezanim uz projekt koji, uz financijsku potporu Međunarodne banke za obnovu i razvoj, provodi Ministarstvo pravosuđa. Cilj je reformirati katastarski sustav, način registracije nekretnina te vođenje zemljišnih knjiga. S obzirom na nezavršen proces privatizacije nekadašnjega društvenog vlasništva, istaknula je nužnost poboljšanja zakonskoga okvira reforme. Informatizacija će znatno pridonijeti brzini, učinkovitosti i transparentnosti sustava. Također je naglasila da će osiguranje pravne sigurnosti pri registraciji nekretnina uvelike utjecati na razvoj tržišta nekretninama.

U izlaganju *Arhivsko gradivo u elektroničkom obliku: mogućnosti zaštite i očuvanja na dulji vremenski rok* Hrvoje Stančić (Filozofski fakultet u Zagrebu) bavio se osnovnim obilježjima koja digitalni zapis razlikuju od zapisa na konvencionalnom mediju. Iznio je kriterije vrjednovanja autentičnosti elektroničkoga u odnosu na klasični zapis te naglasio važnost odabira prikladnoga formata zapisa i medija za pohranu. Istaknuvši kako se i u zaštiti elektroničkih zapisa treba biti riječi o osmišljenoj politici, iznio je osnovne preporuke norme ISO 15489, kao što su procjena i planiranje potreba, vrjednovanje i normiranje okruženja i metoda zaštite te mehanizmi evaluacije sustava u cjelini.

Radmila Dujmović (Gradski zavod za automatsku obradu podataka, Zagreb) u izlaganju *Dokumenti u gradskoj upravi – transparentnost za građane* predstavila je projekt *e-City*, kojemu je cilj razviti uslugu praćenja rješavanja zahtjeva koje su građani Internetom uputili tijelima gradske vlasti. Naglasila je da je preduvjet provedbe projekta dobro organizirano uredsko poslovanje i da će automatizacija procesa obrade podataka znatno pridonijeti transparentnosti poslovanja gradske uprave, povećati učinkovitost i smanjiti mogućnost korupcije.

U izlaganju *Prikupljanje, odabir, obrada i pohrana dokumenata sa službenih mrežnih stranica tijela javne vlasti Republike Hrvatske* Ana Garvas Delić (HIDRA) predstavila je projekt koji se u Hrvatskoj informacijsko-dokumentacijskoj referalnoj agenciji odvija unutar

sustava AMD, arhiva mrežnih dokumenata koji su zajednički razvile HIDRA i SRCE. Projekt je započeo u svibnju 2004., a korisniku nudi mogućnost da s jedne adrese pristupi informacijama koje su pohranjene i obrađene uz poštovanje autentičnosti sadržaja, oblika i funkcionalnosti.

Ivana Lazarević (DADU) upoznala nas je s radom dubrovačkoga arhiva. U kraćem izlaganju I. Lazarević govorila je o strategijama u radu s različitim profilima korisnika. Dražen Kušen (DAOS) govorio je o ulozi arhiva u obrazovnom procesu te o odgovornosti za profesionalno posredovanje povijesnih izvora.

U raspravi koja je slijedila nakon izlaganja dominirala su pitanja vezana uz povezanost ustanova u rješavanju stručnih pitanja, uz rad na pregledu fondova te materijalni status arhiva i arhivista. Premda je otklonjena mogućnost formalnoga ustrojavanja sekcija, istaknuti su primjeri kvalitetne komunikacije i suradnje pri rješavanju stručnih pitanja s kojima se arhivisti svakodnevno susreću.

Zaključci sudionika II. kongresa hrvatskih arhivista obuhvaćaju:

1. Prijedlog mjerodavnim tijelima da razmotre mogućnosti za osnivanje kompetentnoga i učinkovitoga središnjeg upravnog i stručnog tijela mjerodavna za javnu arhivsku službu te prijedlog za izradu strategije razvoja arhivske službe, uz poziv arhivima, strukovnim udrugama i stručnoj javnosti da svojim aktivnim pristupom, inicijativom i prijedlozima pridonese oblikovanju i ostvarenju utemeljene, razvojno usmjerene i realne strategije i programa razvoja arhivske službe.

2. Poticaj arhivskim ustanovama da aktivno sudjeluju u izgradnji informacijskoga društva te usvoje politike i pristup koji su usmjereni na izgradnju naprednih usluga informacijskoga društva i razvoj vlastite sposobnosti da oblikuju i pružaju takve usluge.

3. Vezano uz pristupne pregovore s Europskom unijom, prijedlog mjerodavnim tijelima da donesu akcijski plan za arhivsku službu u Hrvatskoj, kako bi u razmjerno kratkom roku bila osposobljena za primjenu i provođenje relevantnih propisa, normi i politika Europske unije te tako i u europskom kontekstu djelovala i bila prepoznatljiva kao kvalitetna i suvremena arhivska služba.

4. Prijedlog mjerodavnim tijelima da kao važan dio dugoročne politike za unaprjeđenje arhivske službe razmotre mogućnosti za poboljšanje dugoročnoga planiranja i osiguranje uvjeta i sredstava koji će podržati razvojno usmjerenu strategiju i održiv razvoj javne arhivske službe u Hrvatskoj.

5. Poziv mjerodavnim tijelima da pripreme i poduzmu nužne izmjene i usklađivanje propisa na području uredskoga poslovanja i arhivske djelatnosti te pokretanjem ili podrškom odgovarajućim projektima osiguraju uvjete koji će ustanovama u javnoj arhivskoj službi omogućiti da preuzimaju te pouzdano i sigurno čuvaju, obrađuju i upravljaju elektroničkim arhivskim gradivom. Ujedno se arhivi i njihovi djelatnici potiču na usvajanje i razvoj politika, normi i stručnih kompetencija koji su potrebni za integrirano upravljanje životnim ciklusom dokumenata te na povećanje sposobnosti da na tom području stvarateljima arhivskoga gradiva pružaju kvalitetne usluge i podršku.

6. Poziv arhivskim ustanovama, relevantnim visokoškolskim ustanovama i strukovnim udrugama da neprestano skrbe za unaprjeđenje mogućnosti i kvalitete visokoškolskoga i specijalističkoga obrazovanja arhivista, spisovoditelja i drugih informacijskih stručnjaka.

Hrvatskom arhivističkom društvu predloženo je da, polazeći od sličnih projekata u okviru Međunarodnoga arhivskog vijeća i pojedinih nacionalnih strukovnih udruga, izradi podroban opis temeljnih stručnih kompetencija arhivista i spisovoditelja.

Arhivima i arhivistima upućen je poziv za poboljšanjem i intenziviranjem suradnje i razmjene iskustava na pojedinim područjima stručnoga rada, kao i za snažnije povezivanje i suradnju s ustanovama, organizacijama i stručnjacima iz srodnih djelatnosti.

7. Prijedlog da se što prije pristupi izradi priručnika za obradu i opis arhivskoga gradiva i uputa o načinu vođenja evidencija u arhivima te priručnika za uredsko poslovanje, odnosno spisovodstvo.

Kongres je završio u četvrtak navečer, a u petak su, u fakultativnom dijelu boravka u Dubrovniku, sudionici imali priliku brodom posjetiti Cavtat, otkuda se krenulo na poludnevni izlet u Konavle.

Iva Grdinić